СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ — РІК XXX. — Число 283. — Джерзи Сіті, Н. Дж., середа, 6. грудня, 1922. — VOL. XXX. — No. 283. — Jersey City, N. J., Wednesday, December 6, 1922. — THREE CENTS

КОНГРЕС ЗАКІНЧИВ СЕСІЮ ЩЕ ОДНОЮ НЕВДАЧЕЮ ДЛЯ УРЯДУ

ВАШІНГТОН, 4. грудня. — Нині о годині 11. мінут 50 покінчилася спеціяльна сесія конгреса, котра почалася дня 20. падолиста. В десять мінут пізнійше почалася четверта та послідна звичайна сесія 64-го Конгресу, котра закінчиться до дня 4. марта 1923. року. При закінченню сесії так палата послів як і сенат установили комітети, які мають поспитати президента Гардинга о програму на слідуюче засідання.

Послідні години засідання сенату були посвячені потвердженню іменовань ріжних урядників, установлених президентом. Разом переглянено понад 200 іменовань. Потверджено всіх з винятком одного: іменовання адвоката Пірса Батлера з Ст. Пол, Мінесота, на члена Найвисшого Суду Злучених Держав. Над сею номінацією дебатовано завзято вже від довшого часу; від кількох тижнів часописи росписувалися про неї в довгих статтях розбираючи добрі та злі сторони кандидата. Коли справа прийшла перед сенат, сейчас проти Батлера виступили сенатори з поступового бльоку. Сенатор Ла Фолет звернув увагу, що проти іменовання Батлера найвисшим суддею Злучених Держав піднесено тільки протестів, що се іменоване треба уневажнити. Підношено проти Батлера закиди, що він є „корпорейшен лоер", себто адвокат великих капіталістичних спілок, а тим самим прихильний капіталістам. Инчі підносили другі закиди; був навіть закид, що своєю вдачою Батлер не надається на становище. Наслідком впертої опозиції Батлера остаточно таки не затверджено.

ПРЕЗИДЕНТ ПРЕДКЛАДАЄ БУДЖЕТ

ВАШІНГТОН, 4. грудня. — Президент Гардинг вислав нині до конгресу буджет на адміністраційний рік, кінчаючийся дня 30. червня 1924. року.

Разом з буджетом вислано до конгресу також подробичний розгляд буджету. Буджет предвиджує річні приходи в сумі 3 міліярдів 429 міліонів долярів, видатки в сумі 3 міліярдів 703 міліонів, та дефіцит (недобір) в сумі 274 міліонів долярів. Уряд припускає, однак, що приходи може ще покажуться більші, як предвиджено, та що недобір буде менчим. Він також робить надію, що на слідуючий рік можна буде зовсім запобігти недоборови.

СТАРАЮТЬСЯ УРЯДИТИ ВИДЖЕННЯ МЕЖИ ПРЕЗИДЕНТОМ ТА КЛЕМАНСОМ

ВАШІНГТОН, 4. грудня. — Сюди приїхав понад вечір Жорж Клемансо, щоби виголосити тут промову та бачитися на авдієнції з президентом Гардингом.

Коли буде він бачитися з президентом, ще не установлено, так як президент має завтра виголосити промову перед конгресом та має спеціяльне засідання кабінету міністрів.

Перед своїм приїздом до Вашінгтону, Клемансо був в Болтимор, де виголосив коротку промову.

МІНІСТЕРСТВО СУДІВНИЦТВА КАЖЕ, ЩО СПРАВА КУ-КЛУКС-КЛЕНА НАЛЕЖИТЬ ДО СТЕЙТОВОГО СУДІВНИЦТВА

ВАШІНГТОН, 4. грудня. — На запит демократичного сенатора з Месечузетс Волша, котрий питався міністерства судівництва, чому воно не переслідує потайну організацію Ку-Клукс-Клен, відповів генеральний прокуратор (міністер судівництва), що федеральні суди не мають над сею справою юрисдикції (власти), бо вона належить до стейтових судів.

Догерті додає, що федеральні власти розслідують вже цілий рік діяльність сьої організації та що вони готові розпочати слідство зараз, як лиш будуть правно могли се зробити.

В стейті Ню Йорку працює тепер над слідством над діяльностю Ку-Клукс-Клена дві лави присяжних суддів, установлені стейтовими судами.

ЮНІЇ ПЕРЕЧУТЬ ЗАКИДИ ГОЛОВИ ЗЕЛІЗНИЧОЇ РАДИ

ВАШІНГТОН, 4. грудня. — Президент юнії „Америкен Трейн Диспечерс Асосіейшен" видав публичне заперечення закидів, поробленних проти зелізничих юній головою Зелізничої Робітничої Ради Злучених Держав підчас промови перед илинойською адвокатською палатою в Шикаго.

Президент юнії заявляє, що робітничі юнії стоять ен за знищення зелізниць, але за оживлення їх руху та діяльности.

ПРОЄКТ НА ОБМЕЖЕННЄ ІМІГРАЦІЙНОГО ЗАКОНА НА КОРИСТЬ ВТІКАЧІВ

ВАШІНГТОН, 4. грудня. — На домагання ріжних організацій в конгресі буде незадовго внесений проєкт обмеження теперішнього іміграційного закона так, щоби певні кляси втікачів з Близького Сходу могли увійти до Злучених Держав без огляду на число імігрантів, прибуваючих з краів передної Азії та Балкану.

Число тих втікачів має виносити коло 700,000 душ. В сій справі конгресові іміграційні комітети вже визначили речинці на переслухання.

МІНІСТЕР СКАРБУ БОРОНИТЬСЯ ПЕРЕД ЗАКИДАМИ ПОСТУПОВИХ ЧЛЕНІВ КОНГРЕСУ

ВАШІНГТОН, 4. грудня. — Секретар скарбу Мельон видав публичне заперечення закидів, піднесених проти нього на конференції поступових членів конгресу, після котрих він мабім не виконував обовязуючих податкових законів, кілько разів ходить о богатих людий.

МАНІФЕСТ ДО УКРАЇНСЬКОГО ЗАГАЛУ В АМЕРИЦІ.

ЗЕМЛЯКИ: —

В часах тривоги відзиваємось до Вас, Браття й Сестри, вся Американська Україно: — Страшний Суд принесли Ляхи на нашу стару Батьківщину, Галичину.

Ледви трохи відітхнули наші браття Галичани після 4-літнього польського терору, а вже поновний удар, гірший від попереднього, впав на них.

За те, що не хотіли брати участи у виборах до польського сейму;

За те, що не хотіли признати Галичини польською провінцією;

За те, що боронили свою землю перед насильною кольонізацією насланими Мазурами;

За те, що хотіли вирватись з економічних пут дідича-Ляха;

І за те, що безпощадно нищили всяке хрунівство посеред себе самих.

За те все виконують Ляхи-наїзники страшну пімсту над цілим українським загалом у Галичині.

Тисячами арештують всіх, що признаються до українства:

Студентів та студенток висших і середніх шкіл;

Професійних образованих людий, як: священиків, адвокатів, редакторів українських газет, професорів, народних учителів, урядників українських товариств та інституцій, а навіть лікарів та артистів;

Свідоміивших селян, міщан та робітників.

І загалом усіх, хто лише Українець і попаде польській поліції під руки.

Рівночасно з тим розпочали Ляхи похід проти українського шкільництва, української преси, українських просвітних та культурних і наукових інституцій.

Смерть усьому, що українське, не виключаючи української церкви. Ось клич, яким руководяться Ляхи.

Згідно з тим кличем розпочали Ляхи планове винищуваннє Українців.

Як за часів Гайдамаччини завели вони тортури над увязненими Українцями по тюрмах.

Морять голодом, спрагою; дусять живцем, не допускаючи свіжого воздуха до темних та вохких і неопалених комірок.

Ще хиба бракує вістий про вбиваннє на паль живих людий.

Наспіли вже вісти про розстрілюваннє вязнів без ніякого доказу їх вини. В той спосіб заводять Ляхи лінч над безборонними українськими патріотами.

Над цілим українським населенням висить терор.

Всі Українці виставлені на ревізії і труси.

По українських селах йде грабіж усього майна озвірілим польським військом.

Ніхто з Українців не певний свого життя: ніхто не знає, що з ним станеться завтра...

Впрочім, нема сили, нема слова, щоб описати в цілій правді польське пекло на нашій Західній Україні.

Але нехай українська еміграція в Америці сама доспіває собі сю страшну пісню. І тоді нехай кождий Українець та кожда Українка зрозуміють, що не пора дальше бути байдужим. А ті, що працювали весь воєнний час для народньої справи, нехай наново позбирають свої сили і станують ще раз на чолі визвольних змагань українського загалу в Америці.

Український народе на вільній американській землі: —

Ще одна нагода, а заразом крайна пора подумати над зорганізованнєм постійної праці тутки в Америці для визволу рідного краю з пут гнобителів і тиранів. Час поклинати до праці всіх, хто лише походить з українського роду. Лише солідарно обєднана американська Україна зможе дати належну поміч нашим браттям у їх визвольній боротьбі.

Український Народе: —

З Твоєї волі повстало на Українському Конгресі у Филаделфії Обєднаннє Українських Організацій, яко найвисша народня Управа в Америці. З твого припорученя береться Обєднаннє за веденнє усіх біжучих народних справ на американській Україні.

Покликуючись на отсе уповаженнє, ми Тебе, Народе, до негайної горячкової праці і на знак готовости взиваємо Тебе перевести

ПЕРШУ ПРОБНУ УКРАЇНСЬКУ МОБІЛІЗАЦІЮ

в неділю, дня 17. грудня, 1922. р.

В ТОЙ ДЕНЬ НЕХАЙ ВІДБУДУТЬСЯ ЗБОРИ АБО ВІЧА ПО УСІХ МІСЦЕВОСТЯХ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ, ДЕ ЖИЄ ХОЧБИ НАЙМЕНЬША ГОРСТКА УКРАЇНЦІВ. НЕХАЙ НА СИХ ВІЧАХ ТА ЗІБРАННЯХ ЯВЛЯТЬСЯ МАСОВО ВСІ ГРОМАДЯНИ, ЗОРГАНІЗОВАНІ ТА НЕЗОРГАНІЗОВАНІ. НЕХАЙ ХТОСЬ З МІСЦЕВИХ ПЕРЕДОВИХ ЛЮДИЙ ПРЕДСТАВИТЬ ЗІБРАНИМ СПРАВУ ПОНЕВОЛЕНОЇ ГАЛИЧИНИ, ХОЧБИ ВІДЧИТАННЄМ ОТСЬОГО МАНІФЕСТУ. НЕХАЙ ЗІБРАНІ УХВАЛЯТЬ КОРОТКИЙ АЛЕ РІШУЧИЙ ПРОТЕСТ ДО АМЕРИКАНСЬКОГО ПРАВИТЕЛЬСТВА ПРОТИ ПОЛЬСЬКИХ РОЗБОЇВ У СХІДНІЙ ГАЛИЧИНІ. НЕХАЙ ЗАШЛЮТЬ СЕЙ ПРОТЕСТ ТЕЛЕГРАФІЧНО ДО СЕНАТОРІВ ТА КОНГРЕСМЕНІВ СВОГО ОКРУГА З ПРОСЬБОЮ О ІНТЕРВЕНЦІЮ У ВЛАДИ У ВАШІНГТОНІ.

І НЕХАЙ ПРИ СІЙ НАГОДІ ЗБЕРУТЬ УКРАЇНСЬКІ ГРОМАДИ ЖЕРТВУ НА НЕГАЙНУ ДОПОМОГУ РІДНОМУ КРАЄВИ І ВИШЛЮТЬ ЇЇ СЕЙЧАС, КУДИ СЛІД.

А кромі того нехай сейчас нарадяться над способами дальшої визвольної праці, над скріпленнєм загальної української організації в Америці, над Обєднаннєм; нехай рішать перевести у своїй громаді загальне постійне оподаткованнє усіх Українців та уложать плян його переведення. Як має бути переведене оподаткованнє, про се пишуть українські газети вже здавна, а кромі того канцелярія Обєднання висилає до секретарів братств, сестрицтв і товариств відповідні відозви та вказівки. Коли ще в якій громаді нема сих друків, то Обєднаннє вишле на бажаннє. (Адреса бюра: 817 Норт Френклин Ст., Филаделфія, Па).

Громадяни й Громадянки: —

Від Вашого завзяття, від Вашої витривалости й солідарности в народній роботі залежати-ме визволеннє старого рідного краю з пут розбишацького ляцького племени.

Памятаючи на се, берімся до праці усі сейчас, не відкладаючи.

Найвисша пора якраз тепер. Завтра може бути запізно.

ДАНО В ФИЛАДЕЛФІЇ, ПА., ДНЯ 1. ГРУДНЯ, 1922.

ОБЄДНАННЄ УКРАЇНСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ В АМЕРИЦІ:

о. ЛЕВ ЛЕВИЦЬКИЙ, предсідатель,

МІСТОПРЕДСІДАТЕЛІ:

Д-р. СТ. ГРИНЕВЕЦЬКИЙ, В. ГРИШКО, Д-р. В. КОВАЛЬ, М. КОЦЮК.

СЕКРЕТАРІ:

ТЕОДОР ГРИЦЕЙ, рекорд., М. ДАРМОГАЙ, фінанс., ІВАН БОРОСЕВИЧ, касієр.

РАДНІ:

о. М. ГУРЯНСЬКИЙ,	В. ШАБАТУРА,	о. І. ОРТИНСЬКИЙ,
В. ТЕТАНИЧ,	М. СОЛОВСЬКИЙ,	Ю. ХИЛЯК,
о. В. ЛОТОВИЧ,	М. ЛЕВИЦЬКИЙ,	С. Г. СКЕГАР,
Д-р М. СІМЕНС-СІМЕНОВИЧ,	М. ХАНДОГА,	А. ТИРАС,

КОНТРОЛЯ:

о. д-р. М. КОПАЧУК, ГР. ПИПЮК, о. В. СПОЛІТАКЕВИЧ,

РОСІЙСЬКА ДЕЛЕГАЦІЯ ЗАЯВЛЯЄТЬСЯ ЗА ВІДДАЧЕЮ КОНТРОЛІ НАД ДАРДАНЕЛЯМИ ТУРЕЧЧИНІ

ЛОЗАННА, Швайцарія, 4. грудня. — Нині вперве явились на близкосхідній конференції російські делегати Григорій Чічерін і Крісто Раковський.

Чічерін заявив, що Росія ніколи не згодиться на те, аби аліянти самі вирішували справу Дарданелів.

Він зазначив, що Росія є за тим, аби Дарданелі замкнути для всіх чужих воєнних кораблів. Тільки одна Туреччина, казав він, має право держати свої воєнні кораблі в Дарданелях, бо вона має їх оборонити.

Британський міністер закордонних справ лорд Корзон заявив на се, що лише держави, які граничать з Чорним морем, є заінтересовані у справі Дарданелів і мають право про них говорити.

На се відповів Чічерін, що він заступає Україну і Грузію (Георгію), які граничать з Чорним морем і є безпосередно інтересовані у справі Дарданелів.

Турецька делеґація заявляється за російським становищем у справі Дарданелів.

МУССОЛІНІ ВИЇХАВ ДО ЛОНДОНУ НА АЛІЯНТСЬКУ КОНФЕРЕНЦІЮ

РИМ, столиця Італії, 4. грудня. — Італійський премієр Беніто Муссоліні виїхав до Лондону на аліянтську конференцію, яка збирається дня 9. с. м. для обговорення німецьких воєнних відшкодовань.

КОНСТИТУЦІЯ ІРЛЯНДСЬКОЇ ВІЛЬНОЇ ДЕРЖАВИ СТАЛА ЗАКОНОМ

ЛОНДОН, 4. грудня. — Палата лордів приняла проєкт закона про конституцію для Ірляндії і король Юрій V вже також підписав його. Тепер проєкт став законом і Ірляндія стала вільною країною у спілці з імперією Великої Британії.

Тепер ірляндське тимчасове правительство уступить, а на його місце прийде нове, вже на основі нової конституції Ірляндської Вільної Держави.

ГЕНЕРАЛЬНИЙ ГУБЕРНАТОР ІРЛЯНДІЇ

ЛОНДОН, 4. грудня. — Сюди приїхав звісний старий ірляндський патріот і один з політичних провідників, Тимотей М. Гілі, котрого англійський король покликав на генерального губернатора Ірляндії.

Він завтра буде в короля в палаті Бакінґен, де прийме номінацію, цілуючи короля в руку.

АМЕРИКАНСЬКИЙ АМБАСАДОР ПРО ІРЛЯНДСЬКУ СПРАВУ

ЛОНДОН, 4. грудня. — Американський амбасадор полковник Джордж Гарві висловив признание для Англії, що успішно полагодила віковий спір Ірляндії і признала їй свободу.

Він зазначив, що в Америці вважають спір за Ірляндію покінченим і тепер там ірляндська агітація не приймається.

ПОВСТАННЄ В ЗАХІДНІЙ ТРАКІЇ

СОФІЯ, столиця Болгарії, 4. грудня. — Сюди наспіли вісти з Греції, що в західній (грецькій) Тракії вибухло повстанне проти Греції.

Повстанці мали вже кілька сутичок з грецькими правильними військами.

Повстанне мали викликати турецькі агітатори.

НАРІД У ВИЛЕНЩИНІ ПОВСТАЄ ПРОТИ ПОЛЬЩІ

ВИЛЬНА, столиця Литви (під польською окупацією), 10. падолиста. — Селяни у Виленщині під впливом українських повстань і неспокоїв у Східній Галичині, зачинають показувати щораз більше своє незадоволення з польської окупаційної влади. Після вістий білоруського пресового бюра, литовські і білоруські селяни роблять атентати на польських жандармів. Білоруські селяни жадають, щоб уся білоруська земля була зіставлена Білоруснам. Тепер польський уряд парцелює сю землю поміж польських жовнірів. Взагалі, настрій у Виленщині і Гродненщині дуже напружений.

АРАБИ ЗБОЙКОТУВАЛИ ВИБОРИ В ПАЛЕСТИНІ

ЄРУСАЛИМ, столиця Палестини, 4. грудня. — Араби збойкотували вибори до законодатної ради Палестини. Виборці масово здержались від голосовання.

Замітка. — В Палестині є понад 1,000,000 Арабів, а всего 100,000 Жидів, одначе владу в краю мають Жиди і тому арабська більшість проти них бореться.

НОВА ПОЛЬСЬКА ФАБРИКА ТРОЮЧИХ ГАЗІВ

БЕРЛІН, 15. падолиста. — В короткому часі польський уряд має відчинити в Познані (в пруській Польщі) нову фабрику для винаходу і виробу троючого газу. Ся фабрика має бути філія великої державної фабрики для смертних газів у Варшаві. Поляки бояться Німців; говорять, що Німці видумали такий страшний газ, що жадна газова маска проти нього не поможе.

Треба зазначити, що виріб троючих газів для військового ужитку є заборонений артикулом 171 версайського мирового договору, підписаного також і Польщею. Але в сім нічого дивного, бо звісно, що Польща не шанує своїх підписів ані міжнародних договорів.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893.
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА	
Three cents the copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates.		В Джерзи Сіті і заграницею.	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.

За оголошення редакція не відповідає.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

ЦІЛИ ПОЛЬСЬКОГО СОЙМУ.

Львівська вшехпольська ґазета „Слово Польське", розбираючи вислід виборів до польського сойму, пише, що найголовнійшою задачею Польщі за надходячих пять літ повинно бути розвивати польську культуру та польський „стан посядання" на „сходніх кресах":

„В якім напрямі має йти тепер польська державна думка в новім польськім соймі? Чи польський нарід має йти рабунковою дорогою на захід чи на схід Польщі? Чи захід Польщі має обняти могучим, здоровим, залізним раменем Волинь, Полісся, Новгородок, Вильну?

„Щоб не сталося, треба йти на схід Польщі. Отсе є й найголовнійшим державним завданнем на слідуючих пять літ".

Голоси других часописий не богато ріжняться від голосів вшехпольського органу. Вся польська суспільна опінія, від найконсервативнійшої шляхотської, до найлівійшої, комуністичної, займає те саме становище. Польща йде повною навалою на західні українські землі. Не одна верства, не лишень одна кляса, але вся Польща.

ВЕЛИКИЙ СОРОМ АМЕРИКИ.

Ледво чи має Америка більше соромливого обяву як лячні самосуди білих проти чорних.

Злучені Держави се одинокий край, в якому палять людий на костирах, як колись інквізиції палили за „відьмарство", за „ересь". В роках 1918. до 1921. спалили американські товпи на огнищах 28 Муринів.

Злучені Держави се край, що ще далі удержує традиції безсудного вбивання. В Америці ще й до тепер не перевелися „лінчі". За роки 1889. до 1921. погибло від них 3436 людий. „Судили" жертви самосудом на основі найглупійших підозрінь: 1288 людий згинуло на основі підозріння за вбийство; 571 на основі закиду гістеричних жінок, що мовляв Мурини пробували їх насилувати; і т. д. і т. д. А 176 Муринів вбито серед страшних мук, хоча проти них не було ніяких підозрінь. Були случаї самосудів на Муринах просто за образу білого чоловіка...

Аґітація за покінченнем сих страшних умов ведеться вже від давна. Вислідом її був проти-лінчовий законопроект Дайера. Проект радив накладати кари на тих, що беруть участь в лінчах, та на державних урядників, що проти лінчів не виступають. За проектом станули всі, котрі виступають проти всякого гнету людини над людиною.

Та проти проекту почалася сейчас аґітація зі сторони демократичної партії, яка ще від часів горожанської війни має в південних стейтах богато прихильників, котрих не хотіла втратити обороною Муринів. Републиканська партія заявилася за проектом Дайера, але не поперла його належито; вона заховувалася так, немовби вона хотіла добути собі муринські голоси, але не хотіла втратити голосів південних білих.

Коли проект недавно прийшов під обради конґресу, демократична партія виступила проти нього остро та загрозила обструкцією. Републиканська партія не вступила перед загрозою, але коли обструкція справді вибухла, републиканці подалися. Нині проект Дайера, що мав покласти конець найбільшій плямі на славі Злучених Держав, треба вважати погребаним.

Соромне пятно на Злучених Державах лишається далі.

СВЯТО УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОСТИ В ТЮРМІ У ЛЬВОВІ.

Львівський український дневник „Свобода" з 15. падолиста, 1922, подає отсей лист з вязниці в Бриґідках у Львові:

„Нещасте, переслідування і голод не зломить нашої волі, нашої сили. У великий день 1-ого падолиста ми святкували роковини в тюрмі. Святкували ми той день урочисто і величаво. Особливо другий поверх Бриґідок відсвяткував той день як слід, мимо криків і заборони дозорців.

О 11. годині, 1-ого падолиста зачали всі келії співати „Ви жертвою в бою завзятім лягли", на навіть „Вічная Память" за упокій душ упавших героїв.

Коли залунала сумна мельодія і понеслись молитви, хотілось вірити, що Господь верне волю нашій Батьківщині.

Кількох священиків правило панахиду. Стіни вязниці тремтіли, від гомону церковних і народніх пісень, які співали вязні. Ми співали національні гимни без боязни і страху, бо і так сиділи в тюрмі і більшої кари годі нам ждати. А співало ті пісні 300 вязнів, що сидять без вини у Бриґідках.

Львів, Бриґідки, дня 2. падолиста, 1922.

Вязень.

В тому часі ляхи певно побренькували собі в окупованому Львові шабельками, вдаючи господарів не свого краю.

Але голос українських вязнів в столиці рідної землі сказав: — Не довга вже ваша радість, злочинці-наїзники! Небаром вже прийде час, що розкуються заковані правні ґазди рідної землі, котрі вам заплатять належною відплатою, а рідній землі привернуть волю!

ПО ВИБОРАХ.

Остаточні висліди ґалицьких і волинських виборів. — Пять хрунівських послів од Галичини й шістьнайцять національно-українських послів од Волини та Холмщини. — Польська „парляментарна" практика.

(Від спеціяльного кореспондента „Свободи").

Маємо, нарешті, остаточний вислід польських виборів на українських землях.

Для Східної Галичини бракувало остаточних відомостий лише зі Станиславсіського округа. Нині ми їх маємо. Виявляється, що вони лише стверджують ті попередні висновки, які ми зробили минулого разу на підставі неповних приватних відомостей. Не тільки стверджують, а показують оперетковий характер польських виборів на терені Сх. Галичини у ще більш яскравім світлі.

Всіх управнених до голосовання було в Станиславівськім окрузі 363.213, **голосувало — 114.015,** важних голосів оддано 113.432, причім за лісту 29 (хрунівську) оддано 31.028 голосів, а вибраними по тій лісті зістали хруні Іван Дудчак і Семен Мельник.

Як бачимо, процент голосуючих був тут такий самий, як і в Тернопільськім та Львівськім округах, себто **менше третьої частини всіх управнених до голосовання.** З кого складалася та жменька виборців? Треба бути безнадійним ідіотом або Ляхом, щоб припустити, що то були українські виборці, які в дійсности мали всі причини сидіти вдома й не мачати пальців у цю брудну справу. Ясна річ, чиїми голосами пройшли тих пять „пожондних Русінів", які зістали обрані в цілій Сх. Галичині: голосами польських виборців.

Таким чином, **Східна Галичина, як ціле, як одностайна українсько-національна територія, не дала Польщі виборчого мандату.** Новий варшавський сойм, подібно до старого, буде соймом цілої Польщі, але не Східної Галичини. Так саме хрунівські посли, коли вони засядуть у тім соймі (як що їх до того часу не спіткає инша доля), зможуть уважати себе репрезентантами від Полінезії, Гонолюлю чи Соломонових островів, але не від Сх. Галичини.

На Волині й Холмщині, як ми вже знаємо, справа стояла цілком инакше. Нині ми знаємо остаточно, який вислід дала участь місцевого українського населення у виборах: разом на Волині й Холмщині обрано до сойму шістнайцять певних українських діячів. Серед обраних знаходимо досить відомі імена: холмського політичного і культурного діяча Павла Васильчука, волинського кооператора і письменника Марка Луцкевича, редактора волинського „Українського Життя" Хоми Приступи, редактора холмського „Нашого Життя" Якова Войтюка та инших. То все надійні, випробовані борці за українську справу.

А що далі?

Далі сталось те, чого й треба було сподіватись. Слідча комісія, яку вислано на Волинь для ствердження „виборчих надужить" з боку національних меншостей, вже „установила документально безліч разячих надужить (!) підчас соймових виборів". Між иншим, у кільканадцяти виборчих участках „дозволено голосувати в заступстві, поминуто в лістах цілі ґрупи управнених до голосовання, безправно дописувано голосуючих і т. д."...

Що виборчі надужиття на „кресах" були, того ніхто не заперечує. Українське населення ввесь час перед виборами марно нарікало на виборчий терор і ріжні надужиття з боку польської адміністрації та польських правлячих партій. Але терор був скерований не в користь національних меншостей, зглядно Українців, а на їх некористь. Коротко кажучи, як у Галичині українську людність примусово хотіли приневолити **до участи** у виборах, так саме на східних „кресах" ту людність хотіли примусово приневоити **до неучасти** у виборах.

В якій атмосфері там відбувались вибори, це видно, м. и., з таких фактів. Дня 4. листопаду, себто напередодні самих виборів, арештовано в Теслугові (Дубенщина) українського кандидата до сойму Антона Камінського; тогож дня у м. Берестечку арештовано інструктора бльоку національних меншостей, Українця Ф. Воронецького. У самий день виборів у с. Тростянці арештовано селянина Стрільчука, члена виборчої комісії. У м. Замості (Холмщина) переведено поліційну ревізію в помешканню українського кандидата Скрипи та арештовано кандидата Дащука.

Поки була надія, що „креси" дадуть польських послів, доти на ці насильства й надужиття заплющувано очі. І лише тоді, коли виявилось, що на Волині й Холмщині не обрано ані одного Поляка — аж тут заговорили Валаамові ослиці й закричали про „виборчі надужиття"! Розуміється, не про дійсні, протиукраїнські надужиття, а про мнимі, вигадані надужиття з боку меншостей. Титул, таким чином, було знайдено, й скасованнє виборів по Холмщині й Волині, здається, не заставить на себе довго чекати.

А тимчасом польська влада дає холмсько-волинській українській людности практичні лекції польського парляментаризму. У Ковлі **негайно по виборах арештовано новообраного українського посла Марка Луцкевича** під замітом „підбурювання людности до повстання"... Ви уявіть собі: людина три місяці працювала, щоб дістатися до сойму, бо хоче шукати права для Українців шляхом парляментарної боротьби, — хібаж то можливо, щоб на другий день по своїм обранню тасама людина кинулась на такий непарляментарний спосіб боротьби, як „підбурюваннє до повстання"? Та що Ляхам льоґіка! Їм ходить о те, щоб українські посли з Волині та Холмщини навіть хвилево не робили собі яких небудь ілюзій. І для того їх виарештовується.

Східна Галичина, свідомо ухилившись од участи в польських виборах, свого політичного і горожанського становища тим не поліпшила. Але вона того й не хотіла. Вона лише хотіла вберегти свою політичну невинність, аби на будуче застерегти собі волю акції що до Польщі. Цю мету вона блискуче осягнула. **Вона має чисті руки й чисту совість.** Вона не заплямувала себе навіть натяком на згоду мати щось спільне з Польщею. І це дає їй право з почуттєм моральної сатисфакції оглянутись на минулі вибори.

Волинь і Холмщина пішли иншою дорогою. Вийшли вони на тім, як та клясична панна, що і невинности не вберегла, і капіталу не придбала.

На цім можна й замкнути дискусію над вислідом польських виборів на українських землях. Для мудрого досить.

Берлін, 15. листопада.

Радянин.

НА МІСЦЕ ФЕДАКА СТАНУТЬ ТИСЯЧІ.

БУКАРЕШТ, столиця Румунії, 22. листопада. (Українтаг). — Від Ліґи Молодої України Українська Телеґрафічна Аґенція в Букарешті одержала листа, в якому Ліґа просить опублікувати слідуючий її протест проти суду над Федаком у Львові:

Ліґа Молодої України, яка обєднує молодь всіх земель України, висловлює найрішучійший протест проти ведення розправи над Стефаном Федаком судом польських окупантів Східної Галичини.

Судити Федака має право лише український суд, або третя сторона, незаінтересована в подіях на території Східної Галичини, тим більше, що свій вчинок Стефан Федак доконав на території, яка не належить до Польщі, і самий Федак не є горожанином польської держави.

Витаючи борця за визволення Українського Народу, ми твердо заявляємо, що чим жорстокійший буде присуд польського суду над Стефаном Федаком та його товаришами, тим живійшою ненавистю до всього, що польське, відповість Український Нарід.

В цю хвилю, коли ведеться розправа над Стефаном Федаком, ми нагадуємо ще раз всьому світови, а в першу чергу окупантам-полякам, що одиницю Федака можна знищити, але ідеї Незалежної Соборної України ніхто ніколи не знищить. На місце одного Федака — станутъ тисячі.

КІЛЬКО ЗЛОЖИЛИ ПООДИНОКІ ГРОМАДИ НА ФОНД НЕГАЙНОЇ ДОПОМОГИ РІДНОМУ КРАЄВИ

Ч. 391 (Пятий виказ).

Від 1. вересня до 30. листопада 1922 р.

	Тепер НА ФОНД	Попередно НА ПОЗИЧКУ
1. Detroit (Hamtramck), Mich. ..$1661.75 Detroit, Mich. ... 678.75	$2340.50	$ 5.155
2. Chicago, Ill.	1463.00	10.525
3. New York, N. Y.	1069.50	9.565
4. Philadelphia, Pa.	926.35	6.385
5. Woonsocket, R. I.	524.00	2.920
6. Chester, Pa.	372.61	1.387
7. Yonkers, N. Y.	352.00	1.020
8. Brooklyn, N. Y.	309.60	2.155
9. Jersey City, N. J.	300.50	4.029
10. Newark, N. J.	300.00	3.330
11. Passaic, N. J.	283.75	1.317
12. Carnegie, Pa.	256.60	1.505
13. Minneapolis, Minn.	203.00	1.130
14. Baltimore, Curtis Bay, Md.	201.50	1.250
15. Wilmington, Del.	145.15	750
16. Frankford, Pa.	137.00	320
17. N. S. Pittsburgh, Pa.	121.00	1.000
18. Cohoes, N. Y.	103.40	405
19. Cleveland, Ohio	99.50	3.415
20. Centralia, Pa.	90.00	710
21. Pittsburgh, Pa.	90.00	1.270
22. Pittsfield, Mass.	89.50	420
23. Syracuse, N. Y.	85.75	2085
24. Buffalo, N. Y.	80.52	1.451
25. McKees Rocks, Pa.	76.00	540
26. Northampton, Pa.	71.00	285
27. Manville, R. I.	64.00	867
28. Ramey, Pa.	62.65	175
29. St. Joseph, Mo.	53.80	590
30. Herkimer, N. Y.	50.00	130
31. Tams, W. Va.	47.15	200
32. Glastonbury, Conn.	46.00	180
33. Meriden, Conn.	43.00	—
34. Yorkville, Ohio	42.50	225
35. Houston, Texas	40.00	100
36. Ambridge, Pa.	38.40	450
37. Bridgeport, Pa.	37.00	340
38. Butler, Pa.	33.25	380
39. McAdoo, Pa.	30.00	350
40. Powers, W. Va.	30.00	—
41. Granville, N. Y.	25.00	115
42. Olyphant, Pa.	25.00	450
43. Braddock, Pa.	24.00	195
44. Trenton, N. J.	24.00	480
45. Arnold, Pa.	22.00	260
46. New Alexandria, Pa.	22.00	—
47. Woodhaven, N. Y.	22.00	305
48. Rossford, Ohio	21.50	275
49. Elizabeth, N. J.	20.00	1785
50. Toronto, Ontario, Canada	20.00	5
51. Millville, N. J.	20.00	215
52. Stamford, Conn.	17.00	195
53. Toledo, Ohio	14.50	80
54. Ford City, Pa.	14.00	280
55. Altoona, Pa.	12.00	360
56. Bayonne, N. J.	10.00	1260
57. Mahanoy Plane, Pa.	10.00	25
58. Marblehead, Ohio	10.00	25
59. Ogdensburg, N. Y.	10.00	10
60. Salisbury Center, N. Y.	10.00	—
61. Washington, D. C.	10.00	220
62. West Park, Ohio	10.00	100
63. Worcester, Mass.	10.00	25
64. Gary, W. Va.	9.00	—
65. Addison, Conn.	5.00	320
66. Benwood, W. Va.	5.00	80
67. Brackenbridge, Pa.	5.00	—
68. Broughton, Pa.	5.00	—
69. Crompton, R. I.	5.00	20
70. Decatur, Ill.	5.00	35
71. Gridley, Calif.	5.00	—
72. Holyoke, Mass.	5.00	215
73. Koppel, Pa.	5.00	—
74. Lyon Falls, N. Y.	5.00	—
75. Marysville, Calif.	5.00	—
76. North Tonowanda, N. Y.	5.00	125
77. Plainsboro, N. J.	5.00	65
78. Putnam, Conn.	5.00	25
79. Shenandoah, Pa.	5.00	466
80. Slickville, Pa.	5.00	30
81. Watervliet, N. Y.	5.00	165
82. eWstbury, N. Y.	5.00	35
83. Whipple Barracks, Ariz.	5.00	5
84. Wilkes-Barre, Pa.	5.00	795
85. Wilton, N. D.	5.00	260
86. Winding Gulf, W. Va.	5.00	65
87. Youngstown, Ohio	5.00	1.025

Українські громади в Америці! Бороніть Рідний Край, памятайте на Фонд Негайної Допомоги! Складайте жертви громадно і сейчас, а шліть їх до:

DIPLOMATIC REPRESENTATIVE OF GALICIA,

411 Southern Building, - - - - - - - - - Washington, D. C.

МОЛИТВА ДО ІСУСА ХРИСТА

На погубу нечестивих
сівачі будущини
сіють сімя днів щасливих:
дай їм, Боже, час весни.

Не дай сімени пропасти,
най воно зросте у цвіт.
Боже! у Твоїй це власти —
зберегти вкраїнський рід.

Не один вже посів ранній
спочиває у землі.
Воєводо наш ізбранний,
жнива час нам низпошли!

Дай, щоби найближчі роди
дочекались щасних літ:
щоби дерево свободи
осінило весь наш рід.

Василь Щурат.

ЧИ Є ЩО КРАЩЕ?

Чи є що краще, як в тиші трудитись,
З очей не тратячи завдання світляного?
Слабих кріпити, за бездольних битись,
Самому-ж помочи не ждати ні від кого?

Уляна Кравченко.

НА ФОНД РІДНОЇ ШКОЛИ.

(Через „Свободу").

Андрей Кондрат з Кромптон, Р. Ай. прислав ... $2.00

НА ФОНД ФЕДАКА.

(Через „Свободу").

Григорій Перчак з Честер, Па., збірка на іменинах у д. Дм. Проць ... $5.25

Зложили: Юрчак П., Демків С., Брінґілевич О. і Проць Д. по $1.00; Тимчій Гр. і Перчак Гр. по 50 цнт.; Бартіш М. 25 цнт.

Андрей Кондрат з Кромптон, Р. Ай. прислав ... $2.00

РАЗОМ $7.25

Попередно оголошено $126.50

ЗАГАЛЬНА СУМА $133.75

ДОПИСІ

БОСТОН, МАСС.

Недокінчене „комісарське" віче. — Комуна втікає через вікно.

Повстанчий рух в Галичині розбудив таку любов для рідного краю у нашої еміґрації, що навіть байдужні досі люди стають в ряди обєднаного національного фронту. Цей здоровий рух поширився також між Українцями в Бостоні, а висловом цього обновленого патріотизму було це, що ми порішили на своїх зборах оподаткувати себе по долярови місячно, аж до того часу, поки не видремо українських земель з кігтів грабіжної Ляшні.

Навіть тоті, що далися були піддурити плаченим аґентам Московщини, сподіючися на поміч большевиків — прозріли тепер. Що чеснійші та розумнійші вже зірвали ті пута, якими обснували їх апостоли тьми. Вже не горлають „хай живуть московські товариші!" ані „хай живе інтернаціональний пролетаріят!", бо пересвідчилися, що під тими кличами ховається найчорнійша зрада для цілої України. Ані татарське лихоліттє, ані чума, ані царщина не спричинили нашому народови тільки знищення і муки, що диктатура московської голоти. Під знаком червоного прапору мордують до коріння усіх свідомих Українців, в імя червоних ідеалів виголодили міліони українського робучого народу; червоні кати пілляли українською кровію наш край вздовж і впоперек; червоні лукавці спродали нас Ляхам, червоні грабіжники вирабували усьо добро з України; не пощадили навіть історичних памяток — здерли навіть бідну, полатану, скервалену сорочку із збідженої, перемученої нашої батьківщини!

В Галичині вбили Твердохліба і що видніщих хрунів за їх спілку з Ляхами. А московські наймити чим ліпші? Чи думаєте, що вони не видять, не знають, що діється на Україні?! — У тім і є їх страшна підлість, у тім вони гірше Юди, що за гроші хвалять катів власних батьків, материй, рідні. Кровію свого народу вони торгують. Сміються з мук мордованих, катованих, гинучих з голоду. Вони пють кров українських дітий, бо їх оплачують грішми тими, які здерли від конаючого населення України. Українським дітям видерли хліб, щоби заплатити московських аґентів в Америці. Коли купуєш і читаєш їх ґазети, то знай, що кожде число коштує одно життя там, у нашій нещасній вітчині!

Росповідають люди за опирів, що ссуть живу кров. Тими опирами є большевики і їх аґенти — для України.

• • •

Коли побачили „комісарі", що втратили у народу віру, беруться на нові способи. Знаєте які? — Шепчуть поміж людьми, що боротьба в Галичині це діло большевії!

Чи мож зясувати собі більше лукавство, більшу підлість, як тота їх видумка. Московське болото-гниль, у визвольній роботі для України!!! Таже вони, як моглиби, то вирізалиби або витопилиби усьо „хахлацьке" насіння. Вони нічого не бажають собі так, як того, щоби Галичина, та найсвідомійша часть України, защезла, пропала на віки!

• • •

Щоби ратувати справу „святої комуни" в Бостоні, большевицькі недобитки скликали віче на неділю, 19-го падолиста. Як ми про це довідалися, зраділисьмо дуже, бо побачили нагоду, аби вже раз вимести сміття споміж себе. О другій годині зачали сходитися люди. О третій вийшло на сцену якась женщина і отворила віче. Хитрі з біса а притім боязливі труси наші „червоні товариші". Післали жінку, бо знали, що з жіноцтвом не зведемо борби. Тепер прийшов вибір президії. Як гукнемо громадно, так увесь уряд наш. Зліквідувалисьмо хрунівство без церемонії відразу. Головою вибрано т. Проскурняка, який пять літ із ними водився, але тепер покинув їх на все, побачивши їх чорну роботу, а на секретарів „контрреволюціонерів" М. Капрового і Заборського. Предсідатель покликав на першого бесідника Дмитришина, того, що так уміє дулі на вербі обіцювати, того, що обіцяв фабрики, камяниці і богацькі палати нашим робітникам в Америці. Хай говорить, почуємо, які нові байки уложив у своїй кудлатій голові.

Вибіг він зза куліс, поклав якісь папери на столі, а сам стоїть блідий, а ноги трясуться як в пропасници. Нема що казати — „відважний герой". Оттакого-то післати на отамана революції!

Зачинає говорити: Товариши-Товариші! Ви певне чули за борбу в Галичині. Та борба ведеться проти лядських панів, а ведуть її чорнороби в імя побіди для пролетаріяту. Та борба спомагається нашими товаришами зза кордону, тими, що здобули владу для робучого люд уна Україні і в Росії...

Далі не договорив. Як счиниться крик, як зірвуться люди із місць. Може булиби убили і його і його прихвостнів, колиб не втекли. Можеб пішов був звитатися з Твердохлібом та Юдою там, де снігу нема.

Уже через міру було народови брехні.

Треба було видіти, як втікав. Через вікно тільки майнув. А „комуністи" то так пощезали, як щурі. Не без того, щоб цьому і тому не обірвалося прихапцем — але здорово, від щирого серця. Жаль тільки, що не мож було зробити „документної" роботи. Обіцяємо прилюдно, що зробимо це на другий раз. Поправимо так, як має бути — буде „памяточка" кождому хруневи.

Сподіємося, що за прикладом Бостону піде увесь український загал в Америці. Нехай зрадники не сміють пхатися поміж нас. Хай сидять тихо по своїх норах, як усякі шкідники. Задовго позволили ми їм гуляти. Пора сказати: Гов!

Наша еміґрація створила тепер патріотичну організацію „Обєднанне", біля котрого мусимо обєднатися усі. На нашу поміч чекає наш нарід, від неї залежить будучність України. Не час ніжитися із зрадниками власної землі. Пора їм сказати „руки проч!" А самим, очищеним від гнилих колод, тре показати ділом, що любимо волю і наш нарід і чудову нашу Україну!

Микола Давискиба.

ЛИСТ УКРАЇНСЬКИХ ДІТИЙ ДО МАМИ В ТЮРМІ У ЛЬВОВІ

Дорога Мамо! Даю Вам коц, сорочку, подушечку, кафтаник, ручник, черевики, панчохи, рукавиці, суконку сиву, майтки, пасту, щітки, бохонець хліба, фляшку молока і 7 шницлів. Ми вже написали до Цьоці. Ми маємо що їсти. Прошу написати до нас. Дерева дасть нам Славко і Михайлів. Прошу дати нам свою адресу і напишіть, коли приїдете. Прошу не журитись. Хліб будемо мати від Михайлова, а Чешка буде давати мясо, ая к Ви приїдете, то заплатите. Нам варить Парашка, а я дня 28. жовтня робив сам шницлі і будемо мати їх на неділю і понеділок. Прошу дати папір щодо дерева. Цілуемо руці. Даю Вам оліве́ць і 3 листки паперу. — Омелян і Борис. (се автеничний діточий лист без змін. Се пишуть діти одної учительки. Подаемо за львівською „Свободою").

ВЕЛИКА ВИСТАВКА КНИЖКОВОЇ ПАЛАТИ В КИЇВІ

Книжна Палата ретельно готує тує тепер влаштування великої виставки: „Історія українського друку". Кошторис її виноситиме коло 13 міліярдів радзнаків 1922 р. Плян її такий: І. Першодруки українські: Продукція перших друкарень. II. Книжки укр. мовою від першого вид. Енеїди до 1917 р. незалежно від змісту та території виходу. III. Укр. книжки з 1917 р. на теріт. УСРР. IV. Укр. книжки з 1917 р. по за межами УСРР. V. Друкарська продукція всіма словами на території УСРР. з 1917 до 1922 р.

Юдаїка, гебраїка, росіка, польоніка і инші.

а) Листівки, плякати, метелики, афіші.

б) Преса, періодичні видання.

в) Ноти.

г) Книжки.

Все це ілюстроватиметься плякатами, діяграмами, картограмами, статистичними даними про кожне вид-тво зокрема і на книжки по змістових групах.

Зараз мається понад 40.000 експонатів. Виставка проектується в кінці листопаду. На жаль ще не зовсім полагоджено фінансовий бік справи, що загрожує відкладенням.

Комітет (презідія) виставки ки складається з галів виставочних відділів:

1) Книжковий відділ Юр. Меженко. Уповнов. Київ. „Кн. Палати", автор 2-х відомих книг по бібліоґрафії і кількох критичних праць.

2) Преса. — Б. Ігнатієнко. (Кооператор. Зав. прес. відділ. Київ „Кн. Пал". Автор великої монографії по історії укр. преси).

3) Ілюстраційно-плякатний — Ю. Михайлів. (Маляр. Директор художньо-промислового технікума).

4) Листівково-проклямаційний — П. Скромовський. (Завід. таким відділ. в К. „К. Д").

5) Музичний — Козицький. Композитор. Голова диріґентського відділу Інст. Лисенка).

6) Першодруки — Барвінок. (Співр. Укр. Академії Наук і Морозов (Бібліотекар Лаврської бібліотеки).

СЕНЗАЦІЙНЕ АРЕШТОВАННЄ В КРАКОВІ

Львівська польська соціялістична ґазета „Дзенник Людови" доносить, що в Кракові арештовано директора польського державного банку Вандзеля. Сей банк був власностю американских капіталістів, капіталістів, котрі дали Вандзелеви 12,000 долярів на ріжні цили. Виявилось, що Вандзель вимінюючи доляри на марки, допустився великого надужиття, та що в ту справу вмішаний епископ Сапеґа, в будинку якого містився банк. Цікаве що поліція скривала ті злочини, щоби не компромітувати біскупа, котрий дістав Вандзеля поважну суму.

НІМЕЦЬКА ПРЕСА ПРО ЗАВОРУШЕННЯ У СХІДНІЙ ГАЛИЧИНІ

В останніх числах німецьких ґазет як „Нюс Вінер Таґблат", „Арбейтер Звітунг" і инших поміщено низки статтей, в яких обмірковується справу Сх. Галичини і її внутрішне становище. Заворушення в нашому краю коментується як українське повстання проти Польщі. З огляду на цензурні умовини не можемо переказати змісту тих дуже цікавих та річевих статей.

КАБІНЕТ НОВАКА ПОДАЄТЬСЯ ДО ДИМІСІЇ

Варшавські ґазети доносять, що премієр Новак заявив, що по виборах уряд мусить вести справи як найбільш справно, та що він зараз по виборі президента републики, подасться до димісії.

ПОЛЬСЬКІ ПОСЛИ НЕ МАЮТЬ ПОМЕШКАННЯ

Минулої пятниці відбулося засідання польського міністерства закордонних справ в цілі підшукання помешкань для нових послів та сенаторів. Стверджено таку недостачу помешкань, що навіть закон про передачу помешкань для потреб держави не зможе вируратувати послів з мешканевих клопотів. Що торкається о. Ількова, то зачуваємо, що для нього вибудовано будку біля памятника Міцкевича.

МИКОЛА САДОВСЬКИЙ, ДИРЕКТОР УКРАЇНСЬКОГО ТЕАТРУ З КИЇВА В УЖГОРОДІ

Управа Національного Музею у Львові звіщає про трус в музееви і його кошах 4. XI. б. р., звідки забрали весь його арсенал: шашки, саблі, мечі, кинжали, револьвери і пушки з ладівницями, зарядами і порохом, скіряними торбами і телефонами-нестрільними і „походними" трема, централею і дротом. Бутилочку з касторкою і пляшу з водицею, хоч сильно підозрілі як джерела трійливих ґазів, все таки залишили, але ключі і замки від скарбів незвісних забрали. Мундіри і шкіри посипали ми нафталіною до щасливого пришествія вашого до нас грішних.

ЩО ТАКЕ ТУБЕРКУЛЬОЗА АБО СУХОТИ

(З Товариства для Боротьби з Туберкульозою.)

Поверх сто тисяч осіб вмирає в Америці що року від сухід (туберкульози) і поміж живими що найменш міліон людей в Сполучених Державах менше або тяще заражені сухотами. Также само поширена та страшна язва по всім цівілізованім світі, з окрема там, де люде живуть купою по містах і індустріяльних центрах.

Щойно в 1882-ім році Роберт Кох відкрив причину і жерело сухіт. Спричиняють ту хоробу маленькі незримі зародки — бацилі туберкульози. Тих бацилів є два роди; один виводиться в людях, другий в домашній худобі, та оба атакеють людей. Особливо богато дітей вмирає від того, що пють молоко від хорої сухотами корови і разом з молоком бацилі сухіт дістаються до їхнього орґанізму. Ті бацилі, гинуть, коли молоко зварити або пастеризувати.

Головне жерело зараження людськими бацилями сухіт єсть слина, яку хорий сухітник виплъовуе та викащлює на підлогу, на вулицю і куди попаде. Здорова людина заражується вдихаючи капельки тої слини разом з бацилями або порох, коли слина вже висохла, та бацилі лишилися. Діти, що бавляться на земли та доторкаються всяких брудних предметів, брудними пальцями заносять собі такий порох та слину хорого разом з хоробою прямо в рот. Чим менша дитина, тим скорше вона лізе у всяку грязь і тим легче її заразитись. Коло дванайцятого-тринайцятого року життя що найменш дві треті всіх дітей мають в своїм тілі бацилі туберкульози. Та не у всіх хороба розвивається. Занепадають лише ті, в кого орґанізм взагалі слабий, не добре відживлений і легко піддається всякій слабости. Одначе не треба думати, що заразитися сухотами можна лише в дитячім віці. Заражуються і дорослі люде.

Для охорони перед сухотами важна, значить, передівсім чистота, а далі гиґієнічне життє: уживати скільки можливо свіжого воздуху, не напружатися, не перемучувати себе працею, не піддаватися журбі і турботам, помірко́ванність в їжі і напитках, все те може захоронити здоровлє чоловіка. Навіть тоді, коли хороба вже розвинулась, її звичайно можна ще вилічити. Треба лише часу, терпиливости і відповідних умов життя, а саме свіжого воздуху, доброго відживлення, спочинку, душевного спокою, віри в себе і лікарського догляду. Посвідчити се можуть тисячі людей, які занепали були в сухоти і вилічили себе так, що й сліду слабости не лишилося.

РУХ У ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

НЕВАРК, Н. ДЖ. Тов. Б. Хмельницького, від. 133 повідомляє, що річний мітинґ відбудеться о 7.30 годині вечером в суботу, 9. грудня в церковній гали при Корт Стріт. На сім мітинґу повинен кождий член явитись. Неявившийся член заплатить кару 1 дол., а урядник 2 дол. — Д. Карач, предс.; Т. Гладкий, секр.

ЕЛИЗАБЕТ, Н. ДЖ. Тов. Запорожська Січ, від. 3, повідомляє своїх членів, що річний мітинґ відбудеться 16. грудня о годині 7.30 вечером в гали церковній. На порядку нарад буде справозданє касове за цілий рік, деякі ухвали, приниманє без вступного і вибір нового уряду. Неявившийся член заплатить кару 50 цнт., а урядник 1 дол. — М. Сухорський, предс.; М. Либа, секр.

ЕМБРІДЖ, ПА. Бр. св. о. Николая, від. 276 повідомляє, що річний мітинґ відбудеться о 1. годині пополудні в неділю, 10. грудня в церковній гали при 6-ій ул. і Мелроз Евеню. На порядку нарад справозданє уряду і вибір нового уряду. Неявившийся член заплатить кару 2 дол., а урядник 4 дол. Дорогі товариші і члени! Кождого члена є обовязок прийти на цей річний мітинґ і привести зі собою одного або й десять своїх знакомих, котрі не належать до жадної запомогової орґанізації. Кождий Українець повинен це знати, що У. Н. Союз, се найсильнійша наша запомогова орґанізація. У. Н. Союз виплатив вже міліони посмертних запомог, великі тисячі за ріжні каліцтва, тисячі добродійних жертв тут в Америці і до рідного краю. У. Н. Союз підчас інфлюензи не накладав надзвичайних податків на своїх членів, лише держався мов скала, і по нині держиться і буде держатись далі, бо де система найлучша, там і запомога найбільша. — М. Фук, секр.; С. Ліщина, предс.

СЛИКВИЛ, ПА. Бр. св. Івана Хрестителя, від. 126 повідомляє, що річний мітинґ відбудеться о 2. годині пополудні в неділю, 10. грудня в гали Ф. Кірницького. На порядку нарад звіт старого уряду, контролі і буде вибір уряду на рік 1923. — І. Федоронко, предс.; М. Богоніс, секр.

МІКІС РАКС, ПА. Бр. Пресв. Богородиці, від. 258 повідомляє, що річний мітинґ відбудеться о 2. годині попол. в неділю, 10. грудня, в гали Петра Мидрика під ч. 313 Елла ул. На порядку нарад буде вибір нового уряду і деякі справи до полагодження. Неявившийся член заплатить кару 50 цнт., а урядник 1 дол. — П. Кріль, предс.; А. Диркоч, секр.

ДІТРОЙТ, МИШ. Тов. Запорожська Січ, від. 75 повідомляє, що річний мітинґ відбудеться о 3. годині пополудні в неділю, 10. грудня в гали Михайлюка під ч. 3849 Мартин Стріт. На порядку нарад справозданє урядників з діловодства за цілий рік і вибір нового уряду. Неявившийся член заплатить кару 1 дол., а урядник 2 дол. — П. Данчишин, предс.; С. Франків, секр.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Тов. Запорожська Січ, від. 367 повідомляє, що надзвичайні збори відбудуться о 2. годині пополудні в неділю, 10. грудня в церковній гали під ч. 303 Гудсон Евеню. На порядку нарад будуть важні справи до полагодження. Проситься членів явитись на зборах і вирівнати свої вкладки. — А. Бабій, предс.; М. Антонів, секр.

ВИЛКСБЕРИ, ПА. Бр. св. Василія Вел., від. 278 повідомляє, що річний мітинґ відбудеться о 1. годині попол. в неділю, 10. грудня в церковній гали. На порядку нарад вибір нового уряду. Неявившийся член заплатить кару 1 дол., а урядник 2 дол. — Й. Гоменюк, предс.; Й. Крохмалюк, секр.

АНСОНІЯ, КОНН. Тов. Запорожська Січ, від. 67 повідомляє, що річний мітинґ відбудеться о 2. годині пополудні в неділю, 10. грудня в Ліберти Гол на Мей Стріт. На порядку нарад буде вибиратися новий уряд і инші справи. Неявившийся член заплатить кару 25 цнт., а урядник 50 цнт. — Г. Патинок, предс.; І. Пиріг, секр.

СЕНТРАЛ ФОЛС, Р. АЙ. Товариство ім. Івана Франка, від. 93 повідомляє, що річний мітинґ відбудеться о 2. годині пополудні в неділю, 10. грудня під ч. 575 Гай Стріт. На порядку нарад буде вибір нових урядників, як рівнож і другі важні справи. Неявившийся член заплатить кару 1 дол., а урядник 2 дол. — М. Лода, предс.; М. Прус, секр.

ГЕЙЗЕЛТОН, О. Тов. Вільне Гніздо, від. 169 повідомляє, що річний мітинґ відбудеться о 5. годині вечером в неділю, 10. грудня в парафіяльній гали під ч. 1851 Вилсон Евеню. На порядку нарад буде вибір нових урядників на 1923 рік і є до полагодження справи. Неявившийся член заплатить кару 50 цнт., а урядник 1 дол. — С. аМрків, предс.; Т. Бойко, секр.

АВОКА, ПА. Бр. св. Івана Хрестителя, від. 326 У. Н. Союза повідомляє, що річний мітинґ відбудеться о 2. годині пополудні в неділю, 10. грудня в гали Антонія Турка під ч. 814 Мейн ул. Буде вибиратися новий уряд на рік 1923, а старий уряд здасть справозданє з цілого року. Неявившийся член заплатить кару 1 дол., а урядник 2 дол. — Н. Колодій, предс.; І. Соколовський, секр.

ФІНИКСВИЛ, ПА. Повідомляється членів бр. св. Петра і Павла, від. 321 У. Н. Союза, що річний мітинґ буде в неділю, дня 10. грудня. Початок точно о годині 1-ій сполудня. На мітинґу будуть важні справи до полагодження, між котрими також вибір нового уряду. Хто з членів не буде занятий в роботі, а на сей мітинґ не прийде, буде караний після ухвали. — М. Фляга, секр.

ТЕЙЛОР, ПА. Бр. св. о. Николая, від. 193 повідомляє своїх членів, що річний мітинґ відбудеться 10. грудня в гали Укр. Нар. Дому, ч. 617 Юніон улиця. Проситься всіх членів явитися, позаяк маємо важні справи до полагодження. Таксамо вибереся новий уряд на рік 1923. Притім згори напоминається членів вирівнати свої залеглости, бо наразиться на суспендацію як в братстві так і в У. Н. Союзі. Будеться принимати нових ченів до У. Н. С. Неявившийся член заплатить кару 50 цнт., а урядник 1 дол. — М. Малішевський, секр.; П. Молодечій, предс.

ГЕМТРЕМК, МИШ. Тов. М. Шашкевича, від. 94 повідмляє, що річні збори відбудуться в неділю, 10. грудня о годині 2. пополудні в гали Укр. Хати. Обовязком всіх членів явитись на ці збори, бо треба вибрати новий уряд на слідуючий рік, як також звіт старого уряду. Та незабудьте вирівнати всі свої залеглости за попередні місяці. Неявившийся член на збори заплатить кару 1 дол., а урядник 1.50. — В. Заверуха, пр.; Н. Маштадер, кас.; С. Гривнак, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. Тов. Любов, від. 45 У. Н. Союза повідомляє своїх членів, що річні збори відбудуться в неділю, 10-го грудня точно о 1. годині сполудня. Отож проситься членів бодай раз на рік прибути на засіданне. На порядку нарад є важні справи до обговорення і вибір нового уряду на рік 1923. Неприбувший член заплатить кару 1 дол. — Т. Малик, предс.; І. Кісь, секр.; В. Стриковський, кас.

КОВТСВИЛ, ПА. Тов. Б. Хмельницького, від. 248 повідомляє, що річний мітинґ відбудеться в неділю, 10. грудня в церковній гали при аЧрлс улици. На порядку нарад вирівнанє членських вкладок і инші справи до полагодження, а при кінци буде вибір нового уряду на рік 1923. Неявившийся член заплатить кару 1 дол., а урядник 2 дол. — Т. Бренґілевич, предс.; Й. Летнянчин, секр.

ТЕЙЛОР, ПА. Тов. Вільна Україна, від. 187 У. Н. Союза повідомляє, що річний мітинґ відбудеться 10. грудня о 3-ій годині пополудні під ч. 115 Мейн ул. На порядку нарад вирівнанє членських вкладок, приниманє членів до братства і до У. Н. Союза без вступного і вибір уряду на рік 1923. Неявившийся член заплатить кару 1 дол., а урядник 2 дол. — А. Наробович, пр.; І. Чупрун, секр.

Дальша повінь арештів у Східній Галичині.

(З львівської „Свободи" з 10. і 11. падолиста, 1922).

Дика заборона.

Польська влада в Коломиї заборонила Українцям посилати вязням обіди.

Жандарм убив селянина.

Недалеко Семаковець в Коломийщині жандарм Залуцкі убив українського селянина за те, що він спочивав біля телеграфічного стовпа.

РЕВІЗІЇ І АРЕШТОВАННЯ.

Борщів.

В Ґуштині пов. Борщів арештовано Гриця Сметанюка, мимо того, що він тяжко хворий на груди.

Бучач.

Дня 27. X. разом із цілою Галичиною пережив Бучач масові арештовання, включно із молоденькими учениками гімн. Арештовані і вивезені до Тернополя: др. Бощорків, проф. Винар, К. Рогозинський, О. Когут, о. Кузів, о. Сіяк, Ев. Колянковський, Гузар, Легкий, Конопада, Федущак, Крущельницький, Боднарук, О. Винницький, Островерха і пр. Арештовання відбуваються дальше. В місті і по селах військо.

Гуцульщина.

Дня 22. жовтня прибили невідомі люди на дверах церкви відозви президента Петрушевича в гуцульськім селі Красноілі. В вівторок дня 24. жовтня начала поліція паньствова шукати складу з відозвами і взернула свої відозріння на школу в Головах.

Тут шукали вже пятий раз. Місцевий управитель п. Михайло Ломацький привик вже до подібних трусів. Від него пішли до бувшого війта Василя Шекерика. Є це знаком, що пан косівський староста не довіряє вже своїм бувшим приятелям. Відтак перевела жандармерія ревізію в Красноілі. Шукали відозви у місцевого управителя п. Михайла Вахнюка, у медика Степана Корибутяка і на приходстві у п. Дмитра Бойчука.

Гусятинщина.

Арештовані: адвокат др. Володимир Левицький, канд. адв. Іван Заваликут, канд. нотар. Ярослав Богачевський і його жінка Іванна Богачевська, дальше ціла дирекція спілки „Сільський Господар", а то кілька день перед тим в Тернополі Роман Петрицький, якому відобрано 1,900,000 мп., Іван Пашкевич і Стефан Сафіян, бухгальтер спілки Антін Поморянський і касієр Оемлян Дорош. Дальше арештовані: урядник експ. відбуд. Петро Стадник, о. Фацієвич парох Сухоставу, дир. школи УПТ. в Копичинцях М. Базник, студ. Микола Титор, студ. Волод. Марак, учит. Зрочек, о. Брикович з Кривенького, Василь Остапчук, учит. Гуменюк з Товстенького. Інтерновано учит. Стефанію Савчаківну.

Збараж.

В Новому селі арештовано студ. Андрія Москалюка.

Золочів.

Переведено докладну ревізію в українській прив. гімназії, у дир. гімн. о. Хмельовського, проф. гімн. Юркевича, у д-ра Ваня, у п. Пашковського, у студента Кириловича, у п. Чучмана, у проф. гімн. Баранчика, у п. Красноперів як рівнож у присутних під що хвилю упр. школи Лісецького і у ст. Родакевича, у п. Чорних. Від тижня в арештах на Замку сидить 9 студентів з Золочівщини.

В селі Хильчицях повіту золочівського переведено ревізію у о. Красноперн, місцевого пароха.

Копичинці.

Дня 30. жовтня арештовано в Копичинцях адвоката д-ра Волод. Левицького, д-ра Івана Заваликута, канд. адвок. Старшого соліцитатора адв. Дмитрика, Стефана Сафіяна властителя більшої реальности Омеляна Дороша касієра Сільського Господаря спіл. торг., директора Ром. Петрицького (з Сільського Господаря), Мих. Базника учителя в Копичинцях У. П. Т. школи, кандидата нотар. Ярослава Богачевського і його дружину, Волод. Марака абітурієнта гімназіяльного. Созанського канд. сем. учит. Були арештовані матуристки гімн. Познанські Марія і Стефа, Евгенія Моклович учит. У. П. Т. і Савчаківна але староста на власну руку казав їх увільнити. В повіті гусятинськім арештовано Волод. Зирочка учит. У. П. Т. в Гусятині, Гринька Бохонка господаря в Чорнокінцях великих, о. Ів. Бриковича пароха в Кривенькім і Онуфрея Остапчука упр. школи тамже, по списанню протоколу на поліції в Копичинцях увільнено їх. В повіті в майже кождім селі військо яко асистенціях виборча.

Косівщина.

В селі Кобаки та инших селах переведено ревізії в домах: Ол. Гупановича учит., Вол. Бундзяка учит., М. Фенчука, Данила Кондревича, Василя Никифорчина, Николая Никифорчина, Михайла Марфея, Юрка Букатчука, Грицька Букатчука, Созонта Букатчука, Івана Пасічняка. Арештовано: 1) Івана Савюка студ. унів., 2) Михайла Марфея господр., 3) Созонта Буатчука, 4) Олександра Гапановича учит., 5) Володимира Бундзяка учит., 6) Василя Никифорчина господ., 7) Миколу Никифорчина господ., 8) Миколу Кондревича (йому дозволено перед арештованнем звінчатись). При ревізії у Марфея жандарм стріляв з кріса, а Созонта Букатчука побив.

Камінка струм.

В селі Сстрові арештовано Петра Саламаху, Михалюка і инш.

Львів.

Дня 3. листопада переведено ревізію в конзумі українських почтовців, в домівці Осипа Тарнавського, Ніни Залуської та инших. В конзумі сконфісковано деякі книжки. Переведено ревізії у Івана Вовка і інж. Пилипчука. Так само переведено трус в помешканню Романа Сивака студ. теольоґії, після чого його арештовано.

Лемківщина.

На донос війта Майби і учителя Вавчака арештовано о. Юліяна Боберського, двох селян Федаків. Спроваджено військо для переведення виборів.

Мостищина.

Арештовані: 1) др. М. Здерковський, адвокат, 2) Ст. Байдала, дир. каси, 3) Ан. Тарнавський, студ. прав, 4) Дигдалевич Ів., студ. мед., 5) Чухрай Гр., ур. Вид. пов., 6) Тарнавський Ст., 7) Гусаковський Т., 8) Мушинський Іван, купці, 9) о. Кмицикевич Теоф., катехит. В повіті арештовано: 10) Шупяний Мик., студ. прав, Цвіржа, 11) Боцько Ст., сел. з Ляшок гост. 12) Рибачевський Йосиф, дир. шк. в Ляшках гост., 13) Федевич Тимотей, дир. школи, 14) Федевич Ів., сел. з Черневи, 15) Козак Степан, студент пр. з Митрович, 16) Струсевич Вол., дир. з Суд. Вишні, 17) о. Заяць Іван, парох з Тулиголов, 18) Чапран Антін, сел з Цвіржа, 19) Ільо Антін, сел. з Завади, 20) Малиць Мих., сел. з Хоросниці, 21) Росоловський Роман, сел. з Липник, 22) Шот Василь, студ. пр. Суд. Вишня, 23) Кольцьо Вол., студ. гімн. Суд. Вишня, 24) Боляк Василь, абс. .імн., 25) Молецій Іван, студ. філ., 26) Третяк Іван, ст. прав всіз з Суд. Вишні, 27) Кміть Йосиф сел. з Пакости, 18) Пиць Іван, сел. з Горислович, 29) Осідач Дмитро, сел. з Радинич, 30) Шуробур Мик., сел. з Чижевич, 21) Качмар Іван, сел. з Радохонець, 32) Хотинецький Айталь, упр. школи, 33) Стефаниця Федь, сел., оба з Годинь, 34) Гриник Іван, студ. в Цвіржи, 35) Гадач Роман, сел. в Підлісках, 36) Кокорудз Мих., коопер. з Балянович, 37) Андрушко Петро, госп. з Таманович, 38) о. Шехович Іван, парох в Сколі, 39) Мік Іван, сел. Арламівська Воля, 40) Сениця Павло, сел. в Чишках, 41) Пукас Сенько, 42) Вобко Гр., сел. з Острожця, 43) Качмар Гринько, сел. з Судкович, 44) Гірняк Гринько і 45) Новіцкий Гринько, сел., оба з Мистич, 46) Дубій Федь, сел. з Мокрян, 47) Кміть Мик., нач. гр. з Пакости, 48) Дутка Іван, студ. прав з Балич, 49) Тищак Іван з Радеховець, 50) Старко Гр. з Гусакова, 51) Пеконець Василь, учит. з Хлипель, 52) Федорович Іван, сел., 53) Станьчак Мих., сел., 54) Королик Ів. сел., 55) Антоняк Тарас, студ. прав, 56) Кабат Мих., учит., 57) Станьчак Андрій, сел., 58) Кабан Мих., сел. всі з Черневи. Всіх відставлено до тюрми в Перемишлі.

Повіт Мостиска.

С судово-вишенським окрузі ревізії та арештовання відбуваються виключно серед ночі. На днях арештовано в с. Дмитровичах студ. прав Антона Губаля, Козака і 5 селян; в с. Орховичах студ. прав о. Федевича, всіх відвезено до Перемишля.

Підгайці.

Дня 25. X. 1922. арештовані в Шумлянах пов. Підгайці учит. Іван Гречкосій і Ярослав Власійчук студ. прав.

Надвірна.

Дня 24. X. переведено ревізію у студента прав. В. Водоставського, у М. Мандзюка, М. Андрушка, В. Кухтара, Н. Данилюка і І. Данилюка. Останніх трох арештовано. У Водоставського переведено ревізію три рази шукаючи зброї.

Перемишль.

Поліція переводить дальші ревізії і богато осіб арештує, особливо між молодіжю так, що з VIII. б. к. української гімназії арештовано аж 18 учеників мимо цего, що у них не найдено нічого підозрілого. — Показується, що між учениками у висшій гімназії є много провокаторів, що стоять на услугах поліції.

Переведено ревізію у дирекції української гімназії, а опісля в мешканню самого директора, не надено січого. — Переводячі ревізії агенти заявляють, що роблять ревізії на доноси з боку українських провокаторів. — Переведено також ревізію у проф. о. Мартиновича і проф. Ґози, однак лишено їх на волі.

Бідбуж.

Арештовано д-ра Б. Чайківського, Ст. Пасіку, Вол. Миколаевича, Богдана та Остапа Яхнів і инших.

Рогатинщина.

Арештовано Миколу Благого і переведено ревізію в домі о. Костя Шеремети.

Радехівщина.

В селі Нестаничі переведено ревізію в домі о. К. Гуляя, Олекси Романика і Олекси Лукашевого.

Повіт Рудки.

В селі Конюшки: Осип Мистопад, Іван Роздольський, Филимон Цигилик. — Рудки: Станислав Марусин, Яків Дайгола, Гринь Мундзяк, Іван Ваврин. — Кропивники: о. Тофіль Чайковський, Стефан Фосьцяк, Микола Стрільчик. — Рудки: Ілько Лонатчак, Петрон, Винницька учит., Степан Голубінка, Михайло Когут. — Дубаневичі: Іван Ладиба, Федько Музика, Степан Алексевич, Петро Уніт, Михайло Ґрех, Симон Слупський, Гринь Ґоліян. — Підзвіринець: Гринь Лизняк, Гнат Лизняк. — Кулновичі: Іван Децик, Іван Томашівський, Андрій Кушнір, о. Степ. Онишкевич, Федь Томашівський, Мих. Чорний, Степ. Качмар, Гринь Качмар, Микола Томашівський. — Горожанка велика: Мих. Мариняк ,Микола Луцький. — Коропуж: Іван Когут. — Поріче: о. Мих. Давидович. — Ляшки завязані: Іван Святий. — Дубаневичі: Михайло Михан.—Рудки: Озія Шиль (Жид), Мих. Зибликевич, Микола Химяк, Іван Когут, Іван Каспічук, Франц Каспічук. — Коропуж: Волод. Сайко, Микола Ґалайко.—Рудки: Гринь Якимець, Осип Химяк. — Поріче: Роман Верхола. — Погірці: о. Юрій Кміт, Іван Борик, Мих. Лаврів, Осип Лаврів, Гринь Артимяк, Петро Бабій, Ілия Стецько. — Подільці: о. Яків Косоноцький, Волод. Мусик. — Конюхи семян.: Мих. Франкович, Осип Бандеровський, Іван Романяк, Михайло Телетник, — Ляшки завяз.: Олекса Кулинич. — Погірці: Петро Панів. — Комарно: Lмр. Зазуляк, Гринь Тершаковець, Петро Стасюк, Осип Отриско.

Скалат.

Арештовано: В. Кивелюка, С. Кивелюка, С. Хруща, Я. Маркова, С. Яремішина. Й. Смаля, В. Демянчука акадд., С. Вільчинського і І. Біляка. Арештованих в ночі відставлено до Тернополя. До арештованих не допускали нікого з рідні, а через 48 год. не давали харчів. В два дні опісля вивезено іще Драгунчака нот. канд., а 31. жовтня А. Тригубчака д-ра прав.

Делеґації жінок і материй арештованих заявив староста, що не видавав наказу арештовання, лише — поліція арештувала на телеграму „з гори".

В Кривім арештовано Ілька Стебельського.

В Скільщині арештовані учителі:

Перейма, Литвин (Литвинови підкинено до шопи динаміт, який поліція буцім то знайшла; поліцейська штучка), катехит Притуляк, Гавриш, Романець та Соня Гібайлівна. Романця поліція дуже побила. У всіх учителів переведено ревізії. Не находили нічого. У Гібайлівної за першою ревізією не найшли нічого, а за другою зараз же якусь проклямацію (підкинену очевидно). Гібайлівна і Литвин належали до поліцейського району Тухольки.

Томашівці пов. Калуш.

Переведено ревізію в домівці семінаріяльної абітурієнтки Марії Лабатій та в домі Теодора Ковальчука б. залізничого урядника. Ковальчука арештовано і вивезено до Станиславова. Одинокою виною арештованого був факт, що він уладив в селі кілька аматорських вистав.

Теребовля.

З Теребовлі доносять: до тепер ц. е. 30 жовтня арештовані учителі: Барабаш, учитель в Кобиловолоках, Павло Димідас, учит. в Будзанові, Вільчинський, учит. в Хмелівці. У нас 2 км. від міста ґрасує польська банда з якимсь Краснодебскім, дезертиром польських військ, родом з Застіноча, котрий має богато рабунків та мордів на своїм сумлінню. Поліція арештує однак спокійних людей і думає о Українцях тоді, коли під оком банда польських дезертирів грабить переходячих мешканців. Ми всі переживаємо тут часи тяжкі, всюди поліція переводить ревізії та арешти. У голови В. П. У. Ковальського перевела 4-год. безцільний трус арештуючи його сина.

Турка.

В днях 22. і 23. XI. роблено численні труси серед інтеліґенції турчанського повіту. Переведено ревізії у священиків і учителів — усіх буквально — між иншими у учит. Корчинського, Гурка, Гуцуляка, Василишина і пр. — а поарештовано: Великановича Дмитра, о. Федевича Івана, о. Венгриновича, о. Мартиновича і богато инших.

На донос учительки-конфідентки Юзефи Височанської арештовано Мирона Височанського в підозрінню, що він організує українські боївки.

Хирів.

Переведено ревізію в домах Франца Липецького, Мих. Ваховича і Івана Ваховича, Мих. Кухти, Лишеги Клима і Н. Кіндрата. Всіх арештовано і вивезено до Самбора.

Чесанівщина.

В Брусні старім арештовано дня 29. X. с. р. Миколу Беня, студ. теальоґії, пораз другий і Волод. Підгорецького, канд. учительського.

Чортків.

Арештовано Пантелеймона Лукова, у якого при ревізії сконфісковано „Історію літератури Михайла Возняка (!!) і инші книжки, що перейшли цензуру.

Бібрка.

Дня 31. жовтня арештовано Романа Кулинича, студ. техн., голову читальні в Серниках. Того самого дня переведено ревізію в д-ра Савенка Романа, канд. адв., забрано декілька книжок виданих у Львові і арештовано. При ревізії між українськими книжками шукано за книжками виданими в останніх трох літах. Замкнено чит. „Просвіти" в Бібрці і заборонено вступ до дому „Кредитового Товариства", де містяться чит. „Просвіти", філія тов. „Просвіта", і Кредитове Повітове Товариство. Дня 4. с. м. арештовано Олександра Кулинича управ. школи в Бориничах і відставлено до арештів у Львові. Одержано вістку, що в львівській тюрмі помер арештований недавно Коцюмбас, старий чоловік, (65 літ) один з найбільше поважаних громадян міста Бібрки.

Жовква.

Терор доходить до зеніту. Трусам, арештованням і самоволи польської „боюфкі" ч. 5 не має кінця.Перед кількома днями вандал член „боюфкі" підложив огонь під василіянську стодолу, а наслідком цього розпочались труси і арештовання так з посеред старших громадян як і університетської молоді. До Жовкви спроваджено якусь тайну поліцію і заложену „Мейску Страж Обивательску" до якої належать також і „богатерове" з поміж учеників гімназійних. Цікаве яка має бути функція цеї „М. С. О." бож Америка не прислала тепер дарів для бідних, які би „М. С. О." розділювала (розуміється поміж собою)! Польська „боюфка ч. 5." вислала кільком Українцям анонімні листи, в яких грозить їм карою смерти.

Анонімі одержали: Ів. Сінгалевич, суддя, др. М. Король, Осип Пеленський, проф. Яр. Король, ст. унів. о. Сев. Бараник Ч. С. В. В. кат., о ігумен П. Філяс Ч. С. В. В. Арештовані: Корнова А., Гумен А. Яр. Король, Л. Антоневич всі студ. унів. Василь Галапац, дир. Баз., о. Сев. Бараник Ч. С. В. В., П. Лаховський, всі з Жовкви.

В повіті: о. Ґоцький — Двірці, о. Банах—Глинсько, Ів. Грещак — Туринка, Ів. Грабар — Бутин, В. Кудрик — Бутин, Гр. Бандурка — Мервичі, В. Строніцький — Желдець, К. Скіра— Мокротин, всі студ. університету. Тодор Бувка — Вязова. Труси переведено в цілім повіті між иншим у Ів. Зарівночо ст. унів. — Вязова, під сю пору не присутного.

Арештовано д-ра Касіяна, д-ра Матейка (вдруге), д-ра Істеревича, д-ра Окуневського (б. посла), директора Комара, Шевлеву, Остапа Сілецького, Ілька Рибчука, Івана і Франца Яворського, Антона і Льва Кобилянського, студ. Токарика.

В селі Ясеневі і Стрільчу згоріли фільварки. До сіл прийшло військо. В Колінках згоріло збіжа польського війта.

Гусятинщина.

Крім осіб поданих в попередних числах арештовано дальше в Копичинцях: Омеляна Дороша, урядника „Сільського Господаря", Мих. Базника, упр. народ. школи, Мик. Титора, студ. прав, Петра Стадника, уряд. експ. буд., Дмитрика, студ. адв., о. Фацієвича, пароха з Яблонова і Ост. Білинського, ст. філ. з Орешковець. Так само переведено масові арештовання по селах.

Львів.

Сьогодня о год. 9. рано арештовано в „Центральній Каварні" д-ра Мих. Заяця і відведено до слідчої тюрми на Баторія...

Причина арештовання невідома.

Минулої неділі випущено з вязниць Романа Купчинського, але коли він зголосився у експозитурі по свої речі, його арештовано в друге. Арештовано також студ. Волод. Кривокульського.

Переведено ревізію в читальні „Просвіти" на Личакові. Нічого не найдено.

Арештовано Степана Волинця і його батька. При ревізії забрано карту України та газети.

Перемишль.

В Перемишлі і околиці арештовання тревають дальше. Перемиська тюрма переповнена. Понад 300 осіб арештованих так з кругів інтеліґенції як і селянства. Вчера арештовано 18 учеників 7. кляси української гімназії. Президія окружного суду відмовила вже приниманя дальше арештованих для браку місця і їх тепер переводять до вязниць суду військового. В справі арештованих священиків вислав перемиський ординаріят епископський різкий протест до Риму. Рівнож і ревізії не припинилися. Майже в кождім українськім домі переведено вже трус.

В четвер, 2. листопада с. р. прийшли аґенти поліції до канцелярії директора української гімназії радника Гамчикевича і перевели ревізію, розуміється безуспішно, так само як і в його приватнім мешканню і в мешканню катихита гімн. о. Мартиновича..

В перемиській тюрмі тяжко захворів др. Теофіль Кормош, на рожу в лици. Др. Кормош сидить вже 12 днів без переслухання і не знає, за що і в чім його обвинувачують. Адвокат др. Гагайкевич по 4-ро дневній голодівці діждався вкінці переслухання. Через голодівку так обезсилений, що до переслухання його несено. Закидують йому шпіонаж і головну зраду. Адвокат з Мостиск др. Здерковський сидить рівнож під закидом злочину головної зради і заворушення публичного супокою, за се, що брав участь в передвиборчих зборах в Мостисках, на яких порішено не брати участи в виборах до варшавського сойму.

Арештованого надрадника суду окружного Дмоховського, по 5-ти дневній тюрмі випущено на волю. Комісар поліції заявив йому, що: „зашла омилка", перепросив його та порадив, щоби шукав собі сатисфакції де хоче. Факт арештовання надрадника Дмоховського є нечуваним скандалом і ярким нарушенням т. зв. конституції. Навіть в польських кругах арештованнє це викликало обурення. Випущено, ще з тюрми адвоката д-ра Кирила Черлюнчакевича, лідера москвофілів в Перемишлі, якому поліція закидує, що у сього находилась централя „українських боювек і саботажи", а він сам є головним командантом. Арештовань доконано на донос конфідента провокатора знаного на перемиськім бруці Ющака, якого тепер власти держать в тюрмі враз з Українцями в зрозумілій цілн.

На днях зайшов поліцай до третої кляси української гімназії і став переводити ревізію книжок і зошитів. Ревізія тривала цілу годину. Коли один ученик просився на сторону, поліцай-педагоґ порадив наляканому хлопчині полагодити свою потребу — в піч.

В Раковисках ад Холоїв.

переведено ревізію у студ. ветер. Волод. Назаревича. Його не арештували, бо перед тим виїхав з села.

Самбірщина.

Арештовано о. Погорецького, студ. Татомира з Білини, о. Івана Сонечка, Тодора Дідуха з Таспор, Осипа Білинського ц Луки, Гілярія Тарнавського, Івана Кота і Петра Проця з Дублян.

Липівці пов. Перемишляни.

Арештовано Андрія Паціля б. стрільця У. Г. А. Переведено ревізію в домі о. Івана Ковальського.

Станиславів.

Ревізії і арештування не устають, хоча вибори покінчилися. Арештованих на поліції бють, катують до безтями для вимушення від них зізнань. В поліційних арештах держать невинних людей по три тижні без переслухання. Умовини страшні! Воші точать людей живцем, голод і холод докучає без міри. Селянина Леґіня з Ямниці скували залізними дибами і били до утрати притомности. Студентів ун. Бориса і Навроцького скованих ланцюхами опроваджували по вулицях міста і знущалися над ними. До арештованих не допускають рідні і не дозволяють подавати харчів. „Нєх кабани здихайон" — кажуть.

На днях арештовано Ореста Радловського, Романа Гузара, Степана Лятишевського і инших.

Судова Вишня.

В ночі з дня 31. X. на 1. XI. переведено ревізії і арештовано: Евстахія Будзиновського, упр. школи в Бортятині, о. Косми Малика в Бортятині, Івана Стаховича, упр. школи в Долгомостиськах, Івана Цьороха, дяка в Долгомостиськах. Арештованих відвезено на постерунок „поліції паньствовей" в Судовій Вишні. Передше арештовано о. Заяця, пароха в Тулиголовах і Струсевича дир. „Віри" в Судовій Вишні, крім цих ще кількох селян з поблизької околиці. Всіх вивезено до Перемишля.

Голодівка проф. Вол. Зубрицького.

Проф. Зубрицький у вязниці при ул. Яховича розпочав 4-го листопада голодівку. Поліція, щоби скрити голодівку, виливає подані харчі й інформує, що арештований їх приняв.

ПО НАШИХ СЕЛАХ.

В пятницю 29. жовтня с. р. відділ війска з 30 жовнірів під проводом офіцира і двох жандармів окружив помешкання Дмитра Іванкова і перевівши домашну і особисту ревізію, відправив самого Іванкова під конвоем двох жовнірів на постерунок до Ляхович зарічних. Опісля цей самий відділ війска удався до Тарнавки, тут перевів домашний трус у Василя Кулика, бувшого старшини української армії. З Тарнавки відійшло війско на Буцнів і тут повторило ту саму практику в господаря і артисти-маляра п. Михайловича, арештуючи його сина Ярослава.

В Чертиже запроваджується ріжні примусов іроботи, без ніякої причини примушується людей вистоювати цілими ночами на варті коло помешкання війта, заступника війта і громадського писаря. Утворилась тут особлива шайка, яка поставила собі за ціль мучити людей і не вільно сказати нічого, бо зараз іде донос або таки відразу посилають ті панки фіру на постерунок по жандармів арештувати невинних людей.

Дійшло вже до того, що всі Поляки без вийку так пани як і хлопи і робітники слідять і шпіонують в визиваючий спосіб українських селян і інтеліґентів на кождім кроці. Місцевий геометра, вшехполяк, викрикує явно-славно, що „ми Поляци вас Русінуф годуєми" і торочить всякі инші байки про благодати польські а бурмістр Журавна ходить по місті і викрикує: „А як там конференція в Ґенуї! А як там справа Ґаліції Сходней! А як там повстане!" — Христової терпеливости треба, щоби те все знести і перетерпіти бо инакше війско, поліція і тяжка вязниця.